

N

ENTREVISTA

El Nacional Marina Porras: "La clau per matar l'enveja és transformar-la en admiració"

Bernat Dedéu

Foto: **Mireia Comas**

Barcelona. Diumenge, 22 de desembre de 2019

5 minuts

Aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment.

[Més informació.](#) [Acceptar i continuar](#)

NEl
Nacional

Tinc vint-i-vuit anys. Vaig néixer a Barcelona, però he crescut a Rubí. Viure-hi m'ha ensenyat a entendre el significat de les distàncies i la diferència entre el centre i la perifèria: el poder del centre sempre es veu millor des de fora. Soc crítica literària i llibretera. Acabo de publicar L'enveja dins la sèrie "Pecats capitals" de l'editorial Fragmenta. Al perfil de Whatsapp tinc una foto on se'm veu a la terrassa d'un amic meu mirant el mòbil, de nit, en un exercici pretesament simpàtic de metaliteratura.

Aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment.

Més informació. [Acceptar i continuar](#)

Defineix la cosa.

L'enveja t'empeny a desitjar sense aconseguir i, justament per aquest motiu, és un pecat que no s'acaba mai. Si hi caus mai no podràs abandonar-lo. Sempre t'empeny cap avall i sempre es torna més perillós.

N **Què la diferencia d'altres pecats?**

Els altres pecats són molt més obvis: la peresa et du a no fer res, la gola a menjar en excés... però l'enveja és el pecat més secret; sempre es fa d'amagat. De fet, és l'únic pecat que ni un ull atent no pot detectar des de fora. Quan l'enveja t'ha temptat no hi ha cap senyal clara que et delati, i per tant també resulta el més terrible de tots, amb molta diferència.

Quan la descobreixes?

Com tots, amb l'enveja infantil, amb el desig de voler alguna cosa que una germana una cosina tenien i que hauria d'haver estat meva.

L'enveja comença amb la mirada. Rodoreda.

Tots els manuals i llibres especialitzats sobre el tema dels pecats que toquen l'enveja l'acaben definint o associant-la a la idea d'una "mirada torta". Com que no existeix un senyal clar que ens indiqui quan brolla, l'enveja sempre s'expressa mitjançant una manera desviada de mirar. Llegint *Mirall Trencat* vaig comprovar com Rodoreda es refereix sovint als "ulls de japonesa" de la Sofia Valldaura, una de les protagonistes del llibre, quan mira o pensa en la seva mare Teresa, una dona bella i espaterrant que mai no li ha fet gaire cas. Després vaig anar veient que la literatura de Rodoreda és plena de personatges que desvien la mirada d'ells mateixos quan es posen davant del mirall. L'enveja neix justament quan et mires al mirall i el que hi veus no et plau. L'inici del pecat és als ulls.

Per enveja sempre vols que l'altre caigui o en tot cas que l'altre empitjori, aquesta és la seva clau de volta

A mi l'enveja m'ha servit per superar-me, per escriure millor.

L'enveja sana no existeix. Si és sana és admiració, i per tant estariem parlant d'una altra cosa. Perquè l'enveja de veritat no es pot trinxar de cap manera; és un pecat insalvable. Per enveja sempre vols que l'altre caigui o en tot cas que l'altre empitjori, aquesta és la seva

Aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment.

[Més informació.](#) [Acceptar i continuar](#)

allò que ell fa no implica que li vulguis cap mal al pobre Eugeni, ni que vulguis que s'enfonsi.

L'enveja disfressada de gelosia. Proust

Nelosia sempre s'associa al terreny amorós, mentre l'enveja té un espectre més ampli. La Rochefoucauld ho explica molt bé. La gelosia és triangular: algú és amb alguna persona que voldríem nostra i per tant som gelosos d'aquest altre. L'enveja és un desig que elimina aquest triangle perquè té una direcció única, molt més radical.

També envegem la singularitat, allò que ens trenca l'ordre de coses que controlàvem. Faulkner.

Això es veu perfectament en el personatge d'Eula Snopes a *El Llogaret*. L'Eula és una adolescent esplèndida, gairebé una dea, que revoluciona tot un poble simplement perquè ningú concep que ella pugui sortir al carrer mostrant-se tal com és. La genialitat de Faulkner és ensenyar-nos com les dones del poble no tenen cap forma de neutralitzar l'efecte d'Eula per tal de fer mitjana i guarir-se la consciència. Ho escriu molt bé: "A les senyores del poble no els importa el que ella faci o deixi de fer. El que mai no li podran perdonar és com es fa mirar. Més ben dit: la manera com se la miren els senyors." Novament, els ulls. La reacció de l'enveja, en aquest cas per part de la feminitat, implica fer pagar a Eula la seva pura existència.

Aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment.

[Més informació.](#) [Acceptar i continuar](#)

Als bons crítics literaris els agrada i estimen tant el seu objecte d'estudi que no poden tenir enveja dels escriptors

Has passat de crítica literària a escriure un llibre. Els crítics tenen enveja dels escriptors?

Jo crec que això és una ximpleria, súper estesa, però una bajanada. No sé si es deu a la garrancúnia d'alguns escriptors amb els crítics que els han ressenyat injustament, al seu criteri. Perquè no té cap sentit; un crític literari envejós és un autèntic frustrat, perquè als bons crítics literaris els agrada i estimen tant el seu objecte d'estudi que no poden tenir enveja dels escriptors. És tan interessant veure com es construeix la literatura, els seus escenaris, i quines tècniques desenvolupen els escriptors per tal d'explicar-se, que no té cap mena de sentit que els crítics els tinguin enveja.

Catalunya, país d'envejosos.

És una idea que recorre l'obra de Pla, quan diu allò que la felicitat és la manca d'enveja. A un nivell més profund, Pla recorda que l'envejós s'aboca a la dispersió, perquè desitjar el que no podem assolir ens fa allunyar d'allò que volem ser. I sí, ell diu que l'enveja és el pecat definitori del país. En efecte, i aquí ja parlo per la meua experiència, hi ha una pulsó catalana per l'enveja molt evident. Robant una famosa idea nietzschiana, el concepte de "moral d'esclau", al llibre explico com he vist moltes persones renunciant a allò que volien ser tot just a l'inici de la partida, simplement pel fet de no posar-se en problemes. Evidentment, quan això es propaga el nivell general cau en picat en els terrenys social i cultural. Aquest desig de rebaixar l'altre i de rebaixar-te tu mateix és molt pròpia de l'enveja.

És molt significatiu el fet que qualsevol persona que destaquí a Catalunya sigui automàticament menystinguda

La tribu, devoradora d'homes.

És molt significatiu el fet que qualsevol persona que destaquí a Catalunya sigui automàticament menystinguda. La diferència, o la distinció, són sistemàticament atacades. Sempre que algú sobresurt se l'ha de castrar, i això al país passa massa sovint.

L'enveja és eminentment femenina

Aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment.

[Més informació.](#) [Acceptar i continuar](#)

A causa de la tradició i per motius culturals, l'enveja –que és un pecat de sang freda, molt calculador, molt secret i amb un rerefons de molta mala bava– s'ha tendit a associar més al caràcter femení. Això contrastaria amb la tendència dels homes a mostrar-ho tot molt més cap enfora. Tothom estaria d'acord, per exemple, en el fet que l'ira és un pecat més aviat de senyors. És en aquest sentit, en el fet d'autosilenciar-te i de quedar-te les coses endins, que **N**veja s'associa més a la feminitat. La calculació i el secretisme exigeixen una complexitat de sentiments, certament, que és més de dones.

Com es guareix l'enveja?

La clau per matar l'enveja és transformar-la en admiració. D'això en parlo quan al llibre estudio la figura de l'Eladi, el senyoret de *Mirall Trencat*, un d'aquests homes envejosos tan prototípics del país als que abans em referia quan et deia allò de rendir-se abans de començar a jugar. Eladi, com la Sofia Valldaura, té principalment el problema que no s'estima res. Sa mare, sense ser una dona molt profunda, s'estima radicalment alguna cosa: la seva filla no. Si tu estimes alguna cosa seriosament, perquè tota la gent que val la pena s'estima alguna cosa amb tota la força, acabaràs trobant antídots contra l'enveja. On hi ha voluntat, dedicació i admiració, l'enveja es queda sense espai.

Aquesta web utilitza cookies pròpies i de tercers per millorar la seva experiència i servei durant la navegació. En navegar o utilitzar els nostres serveis, accepta l'ús que en fem d'elles. Pot canviar la configuració de cookies en qualsevol moment.

[Més informació.](#) [Acceptar i continuar](#)